

Posteernestraat 21

Gunter Stoops & Geert Vermeiren

OVERDRUK UIT:

Archeologisch onderzoek in Gent 2012, (Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent, reeks 2 nr. 6), Gent, 2012, p. 93-94.

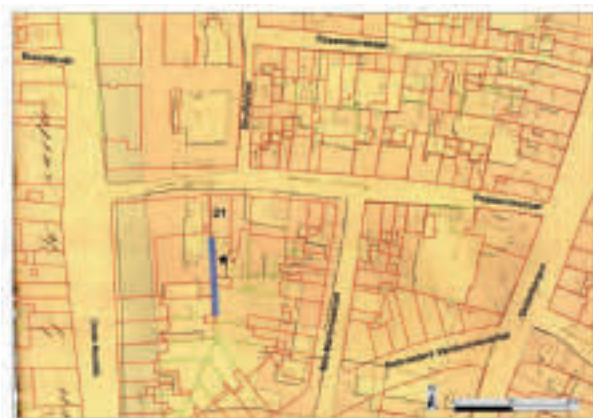

POSTEERNESTRAAT 21

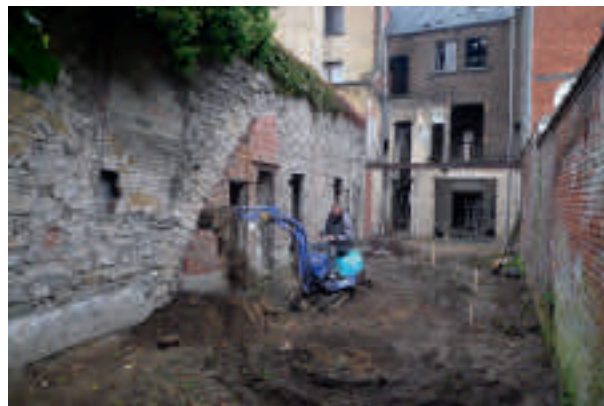
Gunter Stoops & Geert Vermeiren

Op 16 oktober 2012 kon door de archeologen van Stadsarcheologie van de Stad Gent een beperkt onderzoek uitgevoerd worden in de Posteernestraat nr. 21 (kad. afd. 15, sectie F, perceel 1003m2). Dit onderzoek (vergunning 2012/164) kaderde in de graafwerken voor de aanleg van een regenwaterput. Bij deze werken kon gerekend worden op de welwillende medewerking van de eigenaar, de heer Guy Vereecken, en het aannemersbedrijf Christian Van Den Bulcke dat instond voor de mechanische ondersteuning.

Het pand heeft een noord-zuid oriëntatie, evenwijdig met de Oude Houtlei. De gracht ter verdediging van het middeleeuwse Gent werd eind 19de eeuw gedempt en overbouwd (afb. 1). Parallel met de gracht lag aan stadszijde een aarden wal, waarop een stadsmuur opgetrokken werd. De afstand tussen gracht en muur bedroeg ongeveer 20 m. De westelijke begrenzing van het perceel bestaat uit een fragment van die middeleeuwse stadsmuur. Deze stadsmuur wordt in de late 12de eeuw gedateerd. De bewaarde funderingen van de muur zijn zichtbaar in de tuin (maaveld: 10.74 T.A.W.) - dit is de stadszijde - en zijn opgetrokken uit Doornikse kalksteen, in dit geval breuksteen. De funderingspoeren en spaarbogen zijn boven het huidige

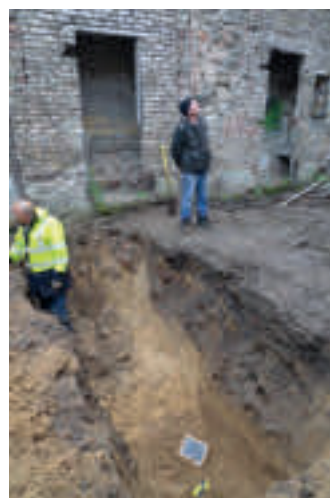
afb. 1: Projectie van oud kadaster op huidig kadaster, met aanduiding van het relict van de stadsomwalling en de plaats van onderzoek (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

afb. 2: Tuin Posteernestraat 21, naar het noorden kijkend (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

tuinniveau nog 4.70 m bewaard¹. Oorspronkelijk zaten zij in de aarden wal ingegraven, maar in de loop der tijd is deze aarden wal weggegraven, om praktische redenen of mogelijk ook voor zandwinning. Toch hadden de archeologen gehoopt om nog een deel van de wal en de eventueel eronder bewaarde oude bodem te kunnen documenteren en bemonsteren. Bij het graven van een put voor een regenwatertank werd de kans gegrepen (afb. 2). Op ca. 21.5 m en op ca. 24 m van de rooilijn werd in de tuin een profiel haaks op de muur zo goed

mogelijk opgekuist.

afb. 3: De put voor de regenwatertank, ter hoogte van de boog, weg van de poeren (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

De profielen maten ongeveer 4.5 m (afb. 3). Er werd echter vastgesteld dat de wal volledig weg was, meer zelfs, ook de oude bodem was deels weggegraven, zodat de ongestoorde moederbodem op 40 cm diepte al terugggevonden werd. De moederbodem was erg zandig met plaatselijk banden

afb. 4: Noordprofiel met zandwinningskuil en steenpuinkuil (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

afb. 5: Zuidprofiel met zandwinningskuil en steenpuinkuil (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

die lemiger en harder waren. De losse zandige structuur en de puinpakketten in de bovenzone S2 zorgden voor voortdurend inkalven van het profiel. De zone erboven was als tuingrond doorwoeld en dikwijls gingen de verstoringen ook dieper (afb. 4). Onder andere een oude zandwinningskuil (S1) die aan de oostkant (zichtbaar na inkalving) en noordkant een loodrechte begrenzing kende, ging tot op een diepte van 8.66 T.A.W. in de zavelige moederbodem (afb. 5). De westzijde van de kuil was in oorsprong eveneens recht, zoals op het noordprofiel af te lezen viel, maar was plaatselijk ingekalfd, wat uit het zuidprofiel op te maken viel. Het schaarse materiaal, waaronder enkele baksteenfragmenten met kalkmortel, dat uit deze kuil komt, wijst eerder op ontginning na de bouw van de muur. In een recentere periode werd hier nog eens een kuil voor de dump van baksteenpuin

doorheen gegraven (S2). De opvulling van S1 bestond eveneens uit zandig materiaal, maar de kleur - eerder grijs dan geel - wijst op organisch rijker materiaal en is die van een oude ploeglaag. Vooral onderaan waren brokken donkergrijze teellaag terug te vinden. De kleur en het feit dat er zo weinig archeologisch materiaal tussen de oude verzette bouwlaag zit, doet vermoeden dat de zandwinning plaatsvond voor de omgeving al te verstedelijkt was. Op erven en in de nabijheid van huizen is de vervuiling (aanrijking organisch materiaal en niet organisch huisafval) groter. Het interessantst is de vaststelling dat de ongestoorde moederbodem hier zo hoog aangetroffen werd (10.28 T.A.W.). Het oude maaiveld lag dus zeker nog hoger. Ten opzichte van de omringende alluviale gronden was dit zeker een droge verhevenheid.

¹ Zie LALEMAN, M.C., STOOPS, G. & VERMEIREN, G., *Posteernestraat 21*, in: *Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent*, Gent, 1997, jg. 21 nr. 3-4, p. 102-103.